

بسمه تعالی

مورخ ۱۳۸۸/۹/۳۰

سال زراعی ۱۳۸۸-۸۹

شماره مسلسل: ۱۵۶

خبرنامه گندم

کشت گندم

سطح زیر کشت گندم در سال جاری (۳۰ آذرماه) حدود ۶/۲ میلیون هکتار گزارش گردید. که از این مقدار حدود ۲/۴ میلیون هکتار گندم آبی و حدود ۳/۷ میلیون هکتار کشت گندم دیم کشت گردیده است. میزان سطح زیر کشت نسبت به سال زراعی قبل (۸۸-۱۳۸۷) در اراضی گندم آبی حدود ۳/۳ درصد افزایش و در گندم دیم حدود ۱/۴ درصد افزایش داشته است. کشت گندم در مناطق سردسیر پایان پذیرفته است. نسبت به زمان مشابه در سال زراعی ۸۷-۱۳۸۶ در اراضی آبی ۳/۸ درصد کاهش و در اراضی دیم ۰/۸ درصد افزایش داشته است.

وضعیت هواشناسی

بر اساس گزارش سازمان هواشناسی کشور در هفته گذشته سامانه بارش زا فعال نواحی شمال غرب کشور را تحت تأثیر قرار داد و بارندگی های مناسبی در مناطق غرب و شمال غرب صورت گرفت. همین سامانه با نفوذ به مناطق دیگر باعث بارش های گردید به ویژه بارش های مناسبی را در شمال شرق و شرق کشور در پی داشت. همچنین نقشه های هواشناسی حاکی از نفوذ متناوب سامانه بارش زا دیگر بر روی کشور است.

از ابتدای سال زراعی تاکنون میانگین ارتفاع بارش کشور به ۸۳/۲۷ میلیمتر می رسد که نسبت به میانگین چندین ساله ۳۷ درصد و در مقایسه با سال گذشته ۵۲ درصد افزایش داشته است. میانگین بارش به غیر از استانهای قم؛ سمنان؛ خراسان شمالی؛ گلستان؛ گیلان و تهران که کمتر از ۹۰ درصد نرمال بوده است در مابقی استان های کشور بیشتر از نرمال یا در حد نرمال بوده است.

وضعیت، تدارک و توزیع بذر در سال زراعی ۱۳۸۸-۱۳۸۷

در سال زراعی جاری با توجه به بارندگیهای موثر با پراکنش مناسب در فصل پاییز استقبال کشاورزان از کشت گندم و استفاده از بذور گواهی شده رونق خاصی داشت بطوری که کل بذور تدارک شده و سنواتی بخش دولتی و غیر دولتی بطور کامل توزیع گردید این میزان توزیع بذر بالاتر از برنامه مصوب و حدود ۴۴۰,۰۰۰ تن برآورد می گردد.

به لحاظ توزیع کامل بذر و فراهم شدن شرایط مناسب برنامه ریزی، برنامه تهیه و تدارک بذور سال آتی با تقسیم بندی مناطق (سردسیری، معتدل و گرمسیری) طرح ریزی و اجرا گردید. با عنایت به تدارک هسته های بذری به میزان کافی و دست یابی به اهداف کمی، تولید بذر سال زراعی جاری با تاکید بر ارتقاء کیفیت بذر با حضور اعضاء کمیته فنی بذر استان و کشوری عملیاتی گردید.

گر چه جمع بندی میزان بذر مورد نیاز سال آتی به اتمام نرسیده لیکن پیش بینی می شود تولید بذور در طبقه گواهی شده به میزان ۴۵۰,۰۰۰ تن، در طبقه مادری ۴۵,۰۰۰ تن و در طبقه پرورشی ۳ حدود ۴۰۰۰ تن مصوب و ابلاغ گردد.

همچنین در سال افق (سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰) دستیابی به یک سوم بذر مورد نیاز کشور در دستور کار این دفتر بوده است لیکن برای سال زراعی جاری (۹۰-۱۳۸۹) فرآوری بیش از یک سوم تولید بذر برنامه ریزی گردیده است.

وضعیت کود توزیعی در سطح کشور :

بر اساس گزارش مدیریت توزیع، حمل و نگهداری شرکت خدمات حمایتی سهمیه کود فسفات کشته کشور تامورخ بیست و هفتم آذر ماه سال ۱۳۸۸، به میزان ۵۴۷ هزار تن تخصیص یافته که ۹۵ درصد آن به میزان ۵۲۰ هزار تن، به مناطق کشور حمل گردیده است. سهم مناطق سردسیر از حمل ۹۶ درصد و سهم مناطق معتدل از حمل به این مناطق ۹۵ درصد و همچنین سهم مناطق گرمسیر از حمل کود به آن مناطق ۹۳/۲ درصد می باشد و همچنین از کل سهمیه کود ازته تا کنون ۸۵/۴۵ درصد آن که حدود ۱/۷ میلیون تن می باشد تخصیص داده شده که ۷۲/۹ درصد آن که حدود ۱/۴۵ میلیون تن می باشد به مناطق حمل گردیده است. سهم مناطق سردسیر از حمل ۷۰/۶۲ درصد و سهم مناطق معتدل از حمل به این مناطق ۷۳/۲ درصد و همچنین سهم مناطق گرمسیر از حمل کود به آن مناطق ۷۶/۷۸ درصد می باشد.

گزارش مختصر از فعالیت طرح گندم:

در سال جاری طرح گندم با تدبیری مناسب در قالب مدیریت جامع آرمانی گندم، خاک ورزی حفاظتی علمی در راستای تولید پایدار با تاکید بر رعایت حداکثری تاریخ کشت بعنوان کلیدی ترین عامل موثر برنامه ریزی گردید. برنامه گندم با همکاری استانها و با تعیین نوع فعالیت ها مشخص تعیین گردیده است. کلیه فعالیتها گندم بصورت پیمانی قرارداد به شرکت های خدمات فنی و مشاوره ای واگذار گردید. برنامه ریزی گندم برای اولین بار از تیرماه شروع و قبل از عملیات کشت در مردادماه نهایی و در استانها ابلاغ گردیده است. بطور خلاصه اهم فعالیت های گندم به شرح ذیل می باشد:

- ۱- اقدامات مدیریتی شامل تنظیم شرح خدمات پیمان قرارداد برای عقد قرارداد فعالیت به شرکت های خدمات فنی و مشاوره ای
- ۲- تنظیم دستور العمل های فنی و اجرایی
- ۳- تعیین حجم عملیات و نوع آن و توزیع آن بین استانها با همکاری واحدهای تابعه و استانها
- ۴- گروه بندی و تعیین ۶ گروه کارشناسی به منظور حضور ۶ منطقه کشور
- ۵- فعال نمودن ستاد تولیدات گیاهی و الگوی کشت استانها و حضور مدیران ستادی و کارشناسان دفتر محصولات اساسی و حبوبات و نباتات علوفه ای
- ۶- تدوین اجرای حجم عملیات خاک ورزی حفاظتی علمی گندم شامل ۴۹۹۵۰ هکتار آبی و ۵۰۵۰۰ هکتار دیم، این برنامه در بعضی از استانها از جمله فارس و خوزستان بیش از حجم برنامه اجرا گردیده است.
- ۷- تدوین و اجرای ۱۷۳ هزار هکتار پروژه مدیریت جامع آرمانی گندم شامل ۱۰۰ هزار هکتار آبی و ۷۳۰۰۰ هکتار گندم دیم.

وضعیت کلی زراعت گندم:

گندم در سال جاری هم از نظر سطح کشت و هم سبزی در مقایسه با سال قبل بسیار مطلوب و امیدوارکننده است و خوشبختانه ریزش های مناسب و پراکنش نسبتاً خوب سبب گردیده است که سطح سبزی مطلوبی وجود داشته باشد.

اکثر مزارع توسط بارندگی سبزی شده اند، بنابراین از نظر مرحله رویش نسبت به سالهای قبل همزمان تر می باشد و این شرایط زمینه توجه جدی را برای عملیات داشت فراهم نموده است تا مین کود آورده

و سموم کنترل علف های هرز مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیر در حال حاضر از اولویت خاصی برخوردار است ، توجه به کنترل شبکه مراقبت بیماریها نیز با توجه به بارندگی اخیر در منطقه کانون زنگ ها و فوزاریوم و سپتوزیوم بایستی جدی گرفته شود تامین سمپاش ها برای کنترل علف های هرز با توجه به یکنواختی و همزمانی رشد گندم نیز مورد توجه قرار گیرد.

تنها نگرانی بارش کم برف در عمده مناطق سردسیر کشور است که در صورت بروز سرما احتمال سرمازدگی مزارع گندم وجود خواهد داشت.

اخبار واصله از استانها:

بوشهر :

تا کنون کاشت گندم در سطحی بیش از ۱۲ هزار هکتار از اراضی آبی و بیش از ۳۶ هزار هکتار از اراضی دیم انجام شده است.

با عنایت به بارندگی های مناسبی که در استان بوقوع پیوسته است پیش بینی می گردد کلیه سطوح پیش بینی شده ؛ زیر کشت گندم قرار گیرد. تا کنون کلیه بذور گندم که توسط بخش خصوصی تهیه گردیده بود توسط کشاورزان خریداری شده و در حال حاضر به دلیل استقبال کشاورزان جهت کشت گندم در سال جاری با کمبود بذر مواجه گردید که جهت تامین آن از استان های خوزستان؛ فارس و گلستان در خواست بذر شده است.

آذر بایجان غربی :

کشت گندم استان تا کنون در حدود بیش از ۱۳۲ هزار هکتار آبی و بیش از ۲۶۳ هزار هکتار دیم انجام شده است که نسبت به سال گذشته افزایش نشان می دهد. مزارع آبی از سطح سبز مناسبی برخوردارند که دلیل افزایش میزان آب چاه های عمیق و نیمه عمیق و آب های جاری که امکان بموقع آبیاری کردن گندم را بعد از کشت فراهم نموده است. ولی سطح سبز مزارع گندم دیم به دلیل بارش دیر هنگام در استان کاهش نشان می دهد که امید است با بارندگی های چند روز اخیر مناسب تر گردد.

تهران :

به منظور بررسی الگو های مناسب کم خاک ورزی در مزارع گندم استان در سال زراعی ۸۸-۱۳۸۷ سه روش شامل کشاورزی مرسوم (شخم با گاواهن برگرداندار؛ دیسک زدن؛ تسطیح؛ کود پاشی و کاشت بذر) به عنوان حداکثر عملیات خاک ورزی و عملیات با کمبینات به عنوان حداقل خاک ورزی (که عمق خاک ورزی در این روش ۲۰ سانتی متر و عمق کاشت ۵ سانتی متر بود) و عملیات کاشت با دستگاه کشت مستقیم (ساخت کشور ترکیه مارک OZDOKEH) به عنوان بی خاک ورزی در قالب طرح بلوک های کاملاً تصادفی با سه تیمار و هر کدام در سه تکرار با یکدیگر مقایسه گردیدند. نتایج تجزیه واریانس و مقایسه میانگین ها نشان داد انرژی مصرفی و زمان صرف شده در سه روش مورد آزمایش عملیات خاک ورزی و کاشت در روش مرسوم بیشترین و در روش کشت مستقیم کمترین مقادیر را به خود اختصاص دادند.

جیرف و کهنوج :

کشت گندم تا کنون در سطح ۲۵ هزار هکتار با رعایت کلیه اصول فنی کشت گردیده و پروژه مدیریت جامع آرمانی و کشاورزی حفاظتی نیز طبق سهمیه ابلاغی انجام گردیده است. با شرکت های خدمات فنی و مشاوره ای جهت کشت گندم قرارداد منعقد گردیده است فقط کمبود اعتبارات در خصوص بکارگیری این شرکت ها از مشکلات می باشد.

قم :

تاکنون سطح زیر کشت گندم آبی حدود ۱۰۰۰۰ هکتار و گندم دیم ۱۶۲۰ هکتار می باشد که در مقایسه با سال زراعی قبل در گندم آبی حدود ۲۰ درصد و در گندم دیم حدود ۱۷ درصد افزایش نشان می دهد. در سال زراعی گذشته دو شرکت بخش خصوصی و شرکت خدمات حمایتی اقدام به تولید و توزیع ۱۱۴۷ تن بذر گندم شامل طبقات گواهی شده : مادری و پرورشی ۳ نموده است. همچنین در سال جاری اقدام به وارد کردن ۲۰۰ کیلوگرم بذر گندم پرورشی ۲ از رقم جدید ارگ است که در سطح ۱ هکتار کاشته شده است. در سال زراعی جاری به منظور اجرای ۲۰۰۰ هکتار طرح خاک ورزی حفاظتی اقدام به خرید دو دستگاه چیزل پکر نموده که مشغول اجرای طرح می باشند.